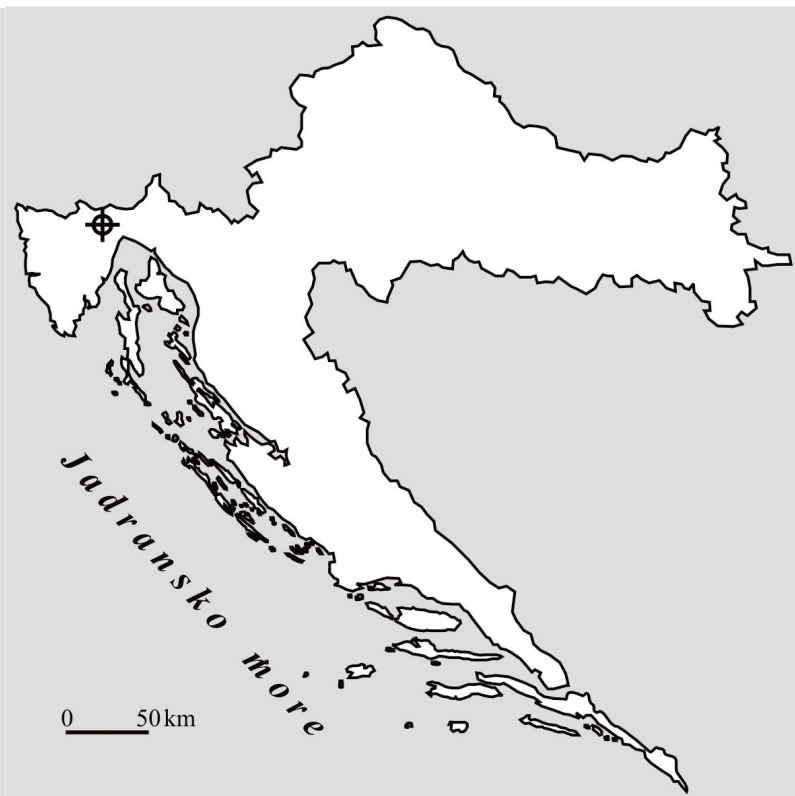

ISTRAŽIVANJA BOŽINKINE JAME

PIŠE: Igor Markanjević
Speleološka udruga "Estavela"
Kastav

UVOD

Božinikina jama se po prvi put spominje 1926. godine u radu riječkih speleologa CAF (Club Alpino Fiumano) u popisu speleoloških objekata Liburnije, zatim iste godine u knjizi Duemilla grotte, u kojoj je upisana dužina od 120 metara i dubina 19 što približno odgovara dimenzijama špiljskog dijela objekta. No, uz to stoji da su dimenzije ulaza 3 x 3 metra što nikako ne odgovara današnjim dimenzijama ulaza (1 x 0,8 metara). 1930. u talijanskom speleološkom katastru se također spominje jama s istim dimenzijama. 1956. Malez u knjizi Acta geologica br. 1 nabraja pećine u okolini sela Puži (Blaževac, Božinkina, Ivićinova, Matova, Pećina na Šternici i Pećina u samom selu Pužima), najveća od spomenutih je Božinkina, a njen ulaz je u plitkoj vrtači i malih je dimenzija.

PRISTUP OBJEKTU

Zapadno od Rijeke nalazi se općina Matulji na staroj cesti Rijeka – Trst nalazi se selo Puži u kojem se nalazi trafostanica od koje 50 metara sjeverozapadno udaljen ulaz u Božinkinu jamu. Iako se radi o objektu kojeg bi svrstali u špilje naziva se jama zbog toga što lokalno stanovništvo

Ispod prve vertikale na -35 m

foto: Dalibor Reš

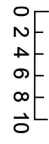
ISTRAŽIVANJA

BOŽINKINA JAMA

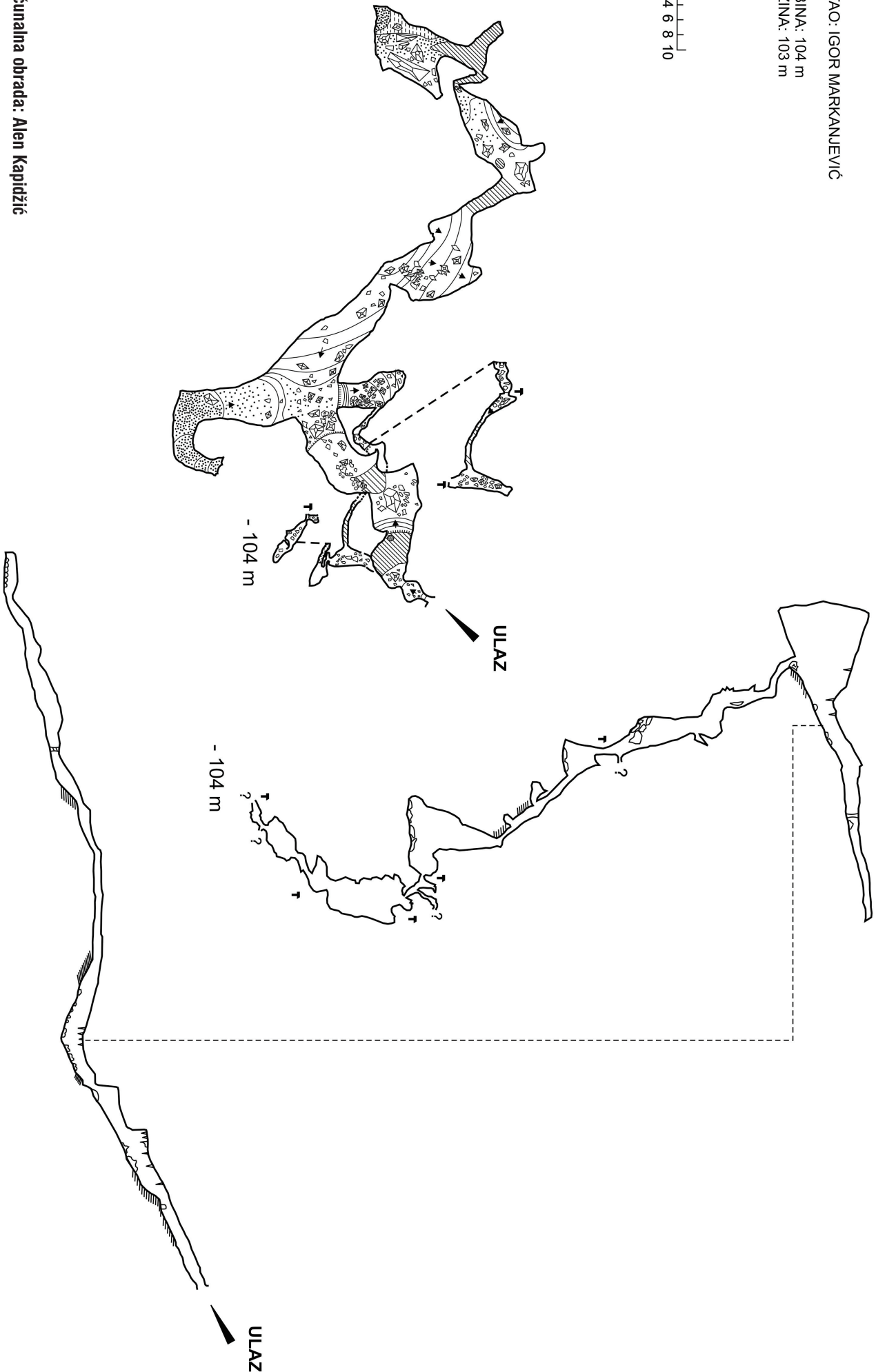
MATULJI - PUŽI

CRTAO: IGOR MARKANJEVIĆ

DUBINA: 104 m
DUŽINA: 103 m

Računalna obrada: Alen Kapidžić

ISTRAŽIVANJA

koristi naziv jama za špilje u dijalektu.

ISTRAŽIVANJA SU ESTAVELE

Prvi članovi SU Estavele koji posjećuju Božinkinu jamu su Željko Tijan i Mišo Novković u jesen 1999. U jesen 2003. godine počinju sustavna istraživanja nakon što je autor teksta pronašao prolaz među blokovima kamenja tijekom topografskog snimanja špiljskog dijela Božinkine jame. U sljedećoj akciji istraživanja spustilo se 15 metara do prvog suženja za kojeg se mislilo da je kraj, međutim Nikola Gruborović iskapa i proklesava prolaz za dalje. Spuštamo se još osam metara nakon čega slijedi uski meandar koji se strmo spušta i završava vertikalom od 15 metara kojom dolazimo u prostoriju dimenzija 8 x 3 metra na čijem dnu ne nalazimo prolaz za dalje. Ovoj prostoriji Dalibor Reš daje ime Vila Amalka. Naravno, opet smo uvjereni da je to kraj. Gruborović pronalazi rupu u zidu nekih metar i pol od dna, zabija prst u nju, a budući da je stijena krušljiva, vrlo brzo širi rupu i čini je prohodnom. Dva metra provlačenja i već treba proklesavati što nam ne predstavlja problem jer puše i odzvanja. Spuštamo se u vertikalu nekih osam metara na policu te još dva metra niže na dno uske prostrije na čijem je kraju uski prolaz. Prolaz širimo da bi svi mogli nesmetano proći. Nakon suženja spuštamo se dva metra u prostoriju 3 x 8 metara. U najnižem djelu prostorije uski prolaz vodi do niske prostorije bez perspektive, no na pola puta kroz bočni vrlo uski kanal osjećamo jako strujanje zraka. Na tom se mjestu u više navrata proklesavalo. Kada smo, nakon dva metra, napokon uspjeli proći suženje ušli smo u prostoriju 6 x 4 metra u čijoj je sredini tanak sigasti zid od srušenog saljeva širine metar i pol i visine tri metra. Prostorija je visoka trinaest metara što je čini najvišom prostorijom u objektu. Dalibor Reš penje desetmetarsku vertikalnu, ali prolaza nema. Ispod vertikale se dva metra spušta uski glinasti meandrić deset centimetara širine i tri metra dužine koji nastavlja dalje. Ovdje završava naše istraživanje na 114 metara dubine.

**PERSPEKTIVA DALJNJEG
ISTRAŽIVANJA**

Za daljnje napredovanje potrebno je proširiti suženje na trenutnom dnu Božinkine jame. S obzirom na tešku pristupačnost novoistraženom dijelu objekta i zahtjevnom proklesavanju istraživanja ovdje prestaju. Za sada.

ZAKLJUČAK

Članovi SU Estavele produbili su Božinkinu jamu za 95 metara što ju čini jednim od dubljih objekata u regiji. Pri istraživanju su se koristile specijalne tehnike istraživanja (proklesavanje, penjanje) te se steklo dodatno iskustvo u istima. Zbog blizine naseljenog mjesta i pristupačnog ulaza bilo bi dobro zatvoriti ulaz kako bi se objekt zaštitio od daljnje devastacije.

SUDIONICI ISTRAŽIVANJA

SU Estavela:

Mišo Novković, Željko Tijan, Sanja Antolić, Mihaela Sirotnjak, Marin Grgurev, Igor Markanjević, Dalibor Reš, Maja Sulčić, Alen Kapidžić, Anđelina Toto, Nikola Gruborović, Rudi Reš, Danijel Veljković, Bojana Horvat, Ivica Seitz, Matija Vrkić, Igor Capanec i Ana Lipovac.

SU Spelunka:

Ivan Glavaš i Gorana Mišćenić.

Drugo suženje

foto: Dalibor Reš

Suženje iza sobe dobre vile Amalke

foto: Matija Vrkić

LITERATURA:

Depoli G., Giusti V: Catalogo dei fenomeni carsici della Liburnia, Rijeka, 1926.

Bertarelli & Boegan: Duemilla Grotte, Milano, 1926.

Boegan E.: Catastro delle Grotte Italiane, Fasc. I. Grotte della Venezia Giulia, Trieste, 1930.

Malez M.: Novija istraživanja pećina u NR Hrvatskoj, Prirodoslovna istraživanja, Acta Geologica br. 1., knjiga 27, Zagreb 1956.

SUMMARY

Božinkina pit is located in Puži village in the municipality of Matulji. It was first mentioned in 1926 by the members of CAF from Rijeka who explored its 120-metre-long part. Speleological society Estavela has started systematic exploration of the pit, especially after the entrance through a demolished part of the pit and the entrance to a new channel which leads further deep. The exploration has consisted of digging up the demolished parts and chiselling the narrowing which further lead to bigger rooms and verticals leading to the presently known bottom of the pit. From 19 meters the pit has gone up to 104 metres in depth. The exploration in question has also resulted in a precise topographical shot of the whole pit whose length measures 225 meters.